

Origanum dictamnus

Nomenclatuur/Etymologie

De botanische naam *Origanum dictamnus* is samengesteld uit de geslachtsnaam *Origanum* en de soortaanduiding *dictamnus*. De geslachtsnaam *Origanum* komt van het Griekse *oros* (berg) en *ganos* (vreugde), wat letterlijk 'vreugde van de berg' betekent, een verwijzing naar de bergachtige habitat en de aangename geur van veel soorten in dit geslacht. De soortaanduiding *dictamnus* is afgeleid van het Griekse woord *Dikte* (Δίκτη), de naam van een bergketen op Kreta, de enige plek waar de plant van nature voorkomt. De Nederlandse en Engelse volksnaam is Kretenzische Diktam (of Dittany of Crete), wat deze unieke herkomst benadrukt.

Taxonomie

Origanum dictamnus is geclassificeerd binnen de volgende taxonomische rangen:

- Rijk: Plantae (Planten)
- Orde: Lamiales
- Familie: Lamiaceae (Lipbloemenfamilie)
- Onderfamilie: Nepetoideae
- Tribe: Mentheae
- Geslacht: *Origanum* L.
- Soort: *Origanum dictamnus* L.

Foto: Harrie de Vries

Voorzitter: voorzitter.nrv@gmail.com

Secretariaat: secretariaat.nrv@gmail.com

Webmaster: webmasternrv@gmail.com

Website: nrvwebsite.nl

Facebook: <https://www.facebook.com/groups/505404964892414>

Synoniemen

Er zijn een paar historische synoniemen die de plant in een ander geslacht plaatsten voordat de huidige classificatie werd vastgesteld. Het meest voorkomende synoniem is *Amaracus dictamnus* (L.) Benth. Andere synoniemen zijn *Majorana dictamnus* (L.) Kostel. en *Origanum saxatile* Link.

Variëteiten en Cultivars

Origanum dictamnus is een endemische en beschermde wilde soort van Kreta, waardoor de variabiliteit en het aantal specifieke cultivars beperkt zijn in vergelijking met wijdverbreide sierplanten. De plant wordt meestal als de wilde soort verhandeld, soms onder de handelsnaam 'Kretenzische Diktam' of 'Hop Marjolein'. De soort wordt soms gebruikt voor het creëren van hybriden, maar zuivere cultivars van *O. dictamnus* zijn zeldzaam. Een bekende hybride die deels van deze soort afstamt, is *Origanum x hybridum* Miller (*O. dictamnus* x *O. sipyleum*), die een meer uitgesproken paarse kleur kan hebben, maar dit is geen cultivar van de pure soort. Er zijn geen wijdverbreide, benoemde cultivars van de soort *Origanum dictamnus* bekend in de commerciële tuinbouw met aparte beschrijvingen.

Familie

Origanum dictamnus behoort tot de familie *Lamiaceae*, algemeen bekend als de Lipbloemenfamilie of Muntfamilie. Kenmerkend voor deze familie zijn de vierkante stengels, de tegenoverstaande bladeren, de tweelippige bloemen en de aromatische oliën. Ook bekende kruiden als oregano (*Origanum vulgare*), marjolein (*Origanum majorana*), munt en tijm behoren tot deze familie.

Hoogte

De plant is een dwergstruikje (*chamaefyt*) en blijft relatief laag. De typische hoogte van *Origanum dictamnus* bedraagt ongeveer 15 tot 30 centimeter.

Bloemkleur

De werkelijke, kleine, tweelippige bloemen zijn licht roze tot paarsroze. Deze worden omgeven door opvallende, grotere, overlappende roodpaarse of lichtgroene tot paarse schutbladen (*bracteeën*) die de bloeiwijze een hoptobbe-achtig uiterlijk geven en de plant sierwaarde geven.

Bladkleur

De bladeren zijn zeer kenmerkend; ze zijn klein, rond tot breed eivormig, en bedekt met een dichte, zachte, witwollige beharing (*lanate*). Dit geeft de plant een opvallende zilver-witte of grijsgroene uitstraling.

Bloeiperiode

De bloeiperiode van *Origanum dictamnus* valt in de zomer en het vroege najaar, meestal van juli tot september.

Standplaats

Als een typische rotsplant uit het Middellandse Zeegebied vereist de plant een standplaats in de volle zon. De grond moet extreem goed doorlatend zijn; rotsachtige, zanderige of gruisachtige bodems met een neutrale tot alkalische pH zijn ideaal. De plant is zeer gevoelig voor wintervocht en vochtige lucht, wat de reden is dat zij in koudere, nattere klimaten vaak als kuipplant of onder een afdak wordt gekweekt.

Herkomst

Origanum dictamnus is een strikt endemische soort van het Griekse eiland Kreta. De plant groeit daar uitsluitend in rotskloven, op kliffen en in bergkloven op hoogtes tussen 50 en 1700 meter.

Soort gewas

Het is een meerjarige (vaste), groenblijvende dwergstruik (*sub-shrub*) met een kruipende tot bossige groeiwijze. Het wordt zowel als sierplant, culinair kruid als medicinale plant gewaardeerd.

Vermeerderingswijze

Origanum dictamnus kan worden vermeerderd door zaad en door basale stekken van jonge, niet-bloeiende scheuten in de vroege zomer. Ook is vermeerdering door het delen van de pol in het voorjaar of najaar mogelijk, hoewel dit voorzichtig moet gebeuren.

Klimaatzone (USDA-zones)

De plant wordt over het algemeen als matig winterhard beschouwd en is geschikt voor USDA-winterhardheidszones 7 tot 9 (soms 7-10). In koudere gebieden of regio's met veel wintervocht wordt de plant vaak als eenjarige of in een kas gekweekt. De plant verdraagt kou, maar de combinatie met natte grond is fataal.

Insecten

Zoals veel aromatische planten trekt *Origanum dictamnus* bestuivende insecten aan, met name bijen en hommels, die de nectar en het stuifmeel verzamelen uit de kleine bloemen. De sterke aromatische oliën (met name carvacrol) maken de plant over het algemeen minder aantrekkelijk voor grazende dieren zoals herten en zorgen voor een natuurlijke weerstand tegen de meeste plagen.

Bronvermelding

https://en.wikipedia.org/wiki/Origanum_dictamnus

<https://www.gardenia.net/plant/origanum-dictamnus>

<https://www.jekkas.com/products/cretan-oregano>

<https://pfaf.org/user/Plant.aspx?LatinName=Origanum+dictamnus>

<https://www.mdpi.com/2073-4395/14/5/1066>

Samenvatting

Onderwerp	Resultaat
Nomenclatuur/Etymologie	Geslachtsnaam betekent 'vreugde van de berg', soortnaam afgeleid van berg Dikte op Kreta.
Taxonomie	Rijk Plantae, Familie Lamiaceae, Geslacht <i>Origanum</i> , Soort <i>Origanum dictamnus</i> .
Synoniemen	<i>Amaracus dictamnus</i> (L.) Benth., <i>Majorana dictamnus</i> (L.) Kostel., <i>Origanum saxatile</i> Link.
Variëteiten en Cultivars	Geen bekende benoemde cultivars van de pure soort; soms verhandeld als 'Kretenzische Diktam' of 'Hop Marjolein'.
Familie	Lamiaceae (Lipbloemenfamilie/Muntfamilie).
Hoogte	15 tot 30 centimeter.
Bloemkleur	Licht roze tot paarsroze bloemen omgeven door opvallende roodpaarse schutbladen.
Bladkleur	Zilver-wit of grijsgroen door dichte, witwollige beharing.
Bloeiperiode	Zomer en vroeg najaar (juli tot september).
Standplaats	Volle zon, extreem goed doorlatende, rotsachtige of gruisachtige, neutrale tot alkalische grond.
Herkomst	Endemisch voor het Griekse eiland Kreta.
Soort gewas	Meerjarige, groenblijvende dwergstruik (<i>sub-shrub</i>), kruid.
Vermeerderingswijze	Zaad, basale stekken, delen van de pol.
Klimaatzone (USDA-zones)	7 tot 9.
Insecten	Bestuivers (bijen, hommels). Hoge aromatische oliën zorgen voor insectenresistentie.